

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici
Orzoni štev. 38 — Cena oglasom po dogovoru.
Odprijo vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAK ČETREK

Poštni čekovni račun št. 11/5092

Leto III. Štev. 15

GORICA DNE 10. APRILA 1947.

Cena L. 5.—

V JUGOSLAVIJI OPRAVLJAJO DUHOVNICI nemoteno svoje obrede

Naši ljudje v coni B med znamenljivimi znanci radi zaupajo svoje veliko razočaranje z zabavljanjem čez tako versko svobodo, kot jo imamo sedaj pri nas. »Nalagali so nas! Ogoljufali so nas!« — rentarčijo. Toda če hočemo biti objektivni, moramo vedeti in brez vsakih ovinkov priznati, da so se ljudje sami prevarali, ker v svoji ne navadno površni naivnosti niso bili v tem tako važnem vprašanju previdnejši. Nasedali so besedam, ki se jih po svoje tolmačili, a svarila opreznostnih so s prezirom omalovaževali in celo z grožnjami zavračali. Priznati je namreč treba, da je Tito, ki je v deželi svobode A in Z, razmeroma jasno govoril in napovedoval, kar doživljamo. Tako je n. pr. nekajkrat izjavil: »Reakcija širi vesti, da mi preganjamo vero in Cerkev, toda pogledajte: vse cerkve so odprte; ljudstvo jih svobodno obiskuje, a duhovnikov nihče ne ovira, da tam izvršujejo SVOJE OBREDE. Samo tega ne moremo dopustiti, da se duhovniki vmešavajo v politiko in rovarijo proti ljudstvu.« Naši ljudje so takim izjavam ploskali (in če so jim še danes mnogi odobravaljo). Sedaj pa si upajo še očitati, da Tito laže, namesto da bi sebi očitati omejenost. V navedenih Titovih stavkih vendar ni laži. Dejstvo je, da v Jugoslaviji in coni B ni bila niti ena cerkev od oblasti nasilno zaprta. Ljudje, ki niso partijski in naravnost odvisni od oblastnikov, jih lahko obiskujejo in v Jugoslaviji dejansko cerkve še niso bile nikdar tako polne kot zdaj, ko so ljudje občutili, da jim edino le Bog lahko pomaga iz neznozne stiske duhovnega suženjstva. Duhovniki v cerkvah nemoteno opravljajo svoje obrede: lahko škropijo z blagoslovljeno vodo, mahajo s kadihnicami in celo maševati smejo. Da, dihnilo in celo vabljeni in nagrajeni

so, ako se udeležijo cerkvenih pogrebov — kot paradni konji. Kako ginljiva velikodušnost in resnična demokracija! Edina omejitev: ne smejo se »vtikati v politiko in rovariti«. (Torej prav ista zahteva, ki jo je Hitler s pretečim kričanjem postavljala nemški duhovščini.)

Politika je skrb za uredbo javnega življenja in v to se duhovščina nima nič vtikati, tu krščanska načela nimajo nič opraviti, kajti »vera je privatna stvar« — nekaka ponečna srajca.

Rovarjenje je pa, če duhovniki ljudstvo hujskajo proti komunistični partiji, bodisi drzo in javno s prižnice ali tajno in zvižčno pri spovedi. Torej duhovniki, ki znajo biti »razboriti« in v javno življenje ne posegajo ter nemo molče na vse nauke, ki jih vsiljujejo otrokom v šoli in ljudem na mitingih ter spregledujejo udarniška dela ob nedeljah in praznikih in tolerirajo napade na »izdajalske« škofove in duhovnike ter »fašističnega« papeža, — taki duhovniki ne bodo prišli navzkriž z ljudsko oblastjo in bodo lahko kar udobno živeli, kajti ljudstvo jim še zmeraj prinaša svoje darjave, ker se drži starodavnih običajev...

Preslepljeni ljudje so sami hoteli, naj se duhovnik ne vtiika v politiko, mervče naj opravlja svoje molitve v cerkvi. Čemu torej toliko zabavljanja in očitkov? Saj duhovniki lahko opravljajo svoje obrede samo govoriti ne smejo preveč. Ljudstvo je odklanjalo duhovnike kot voditelje in učitelje, češ da samo vse bolje ve. Zato mu bodo ostali šeasoma le verni izvrševalci obredov, — razen če se Bog prej ne usmili in zapeljanemu ljudstvu zablod ne odpusti. — In kdo bo v imenu božjem branil ne le pravice Boga in Cerkve, ampak tudi najbolj preproste pravice delavca in kmeta??

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Postne pridige v goriški stolnici

Letošnje postne pridige v goriški stolnici so razgibale vse italijansko občinstvo našega mesta. Tudi marsikak slovenski vernik je pridigarja k pridigam, ki jih je imel tam 31 letni kapucinski p. Dionizij Fabbri iz Bolonije. Pridigal je šest dni v tednu, ob nedeljah dvakrat.

Udeležba

Pri govorih je bila stolnica vedno natlačena poslušalcev. Od osmih do štirinajstih svetogorske božje poti, ko so pridigali nekateri škofje, nismo več videli take udeležbe. Pri postnih pridigah pa deležbe. Pri postnih pridigah pa deležbe. Pri postnih pridigah pa deležbe.

Posebno važno je, da so drli k pridigam v velikem številu tudi možje in fantje vseh stanov in da so se govorov udeleževali v nenavadnem številu tudi izobraženci. In moški niso le poslušali pridige, temveč so se v izrednem številu udeležili tudi velikonočne sv. spovedi in sv. obhajila. Zanje je bila na Veliko sredo posebna nočna pobožnost s sveto mašo in sv. obhajilom opolnoč. Pri tej pobožnosti je igral mestni orkester pod vod-

stvom ravnatelja Glasbene šole g. Lipizerja. — V tej noči je bilo dvajset spovednikov s prevz. g. nadškofom na čelu možem in fantom na razpolago. Spovedovali so kar po cerkvi na klečalnikih.

Navdušenje

Postnih govorov niso verniki le poslušali, ampak poslušali in doživljali so jih z nenavadnim navdušenjem. Nekajkrat se je zgodilo, da so govornikova izvajanja odobraval s ploskanjem, kar pri nas v cerkvi ni navada. To se je zgodilo tudi, ko je 25. marca govoril o 17. obletnici škof. posvečenja našega g. nadškofa, o zaslugah našega nadpastirja za cerkveno življenje v naši nadškofiji in o krivicah, ki mu jih v zadnjem času delajo nekateri surovi ljudje, ki so popolnoma pozabili, kaj je škof v Cerkvi. — Tudi ob drugih prilikah so poslušalci ploskali govorniku. — Takšni spontani izbruhi kažejo veliko navdušenje vernikov za govornika, a nikar naj ne značijo, da so v cerkvi hvalevredni. Marsikdo nas je vprašal, ali je ploskanje v cerkvi v skladu z duhom Cerkve. Reči smo morali, da je posebno pri južnjakih ta reč tu in tam v navadi, a da je ne moremo odobravati, kajti zgoditi bi se znalo, da bi kakega dne pridigarju sovražni poslušalci lahko njegova izvajanja pravtako tudi izžvižgali, kar se tudi kje do-

gaja (v Neaplju se n. pr. ljudje kar glasno s sv. Janužjem prepirajo in ga preklinjajo, ako ne napravi znanega čudeža).

Cerkveni govorniki ne podajajo svojih naukov, ampak Kristusove. Vernikom pa se nikakor ne tiče ne jih na tak posvetočen način v cerkvi odobravati in ne jih tako grajati, temveč le ponižno in verno nauke sprejemati ter po njih živeti.

Torej takih posebnih izjem ne bomo preveč grajali, na splošno pa moramo take izbruhe navdušenja v cerkvi za naše kraje odklanjati, ker z njimi le trpi resnost, ki se uide hiši in besedi božji. Zato je ta reč mnoge neprijetno dirnila.

Zakaj tako navdušenje?

Večkrat smo se spraševali, kaj je prav za prav tisto, kar pri govorništvu p. Dionizija tako ugaja in ljudi tako vleče k njegovim govorom. Odgovor na to vprašanje ni lahak, kajti zdi se, da je treba te uspehe pripisati mnogim činiteljem.

Ali je p. Dionizij tako izreden govornik? Če bi hoteli na to vprašanje odgovoriti po pravilih cerkvenega govorništvu, bi morali reči, da p. Dionizij nikakor ni to, kar mora biti pravi cerkveni govornik. V Gorici je nekaj italijanskih pridigarjev, ki po vsebini in obliki nadkrijujejo tega postnega pridigarja in se bolj kot on bližajo idealu cerkvenih govornikov.

Kaj je torej tako mikalo njegovo raznoliko občinstvo?

1. Veliko se je za uspeh molilo in naša doba kliče po duhovni obnovi po tolikem razočaranju, ki ga je prinesla materialistična »kultura«.

2. Moški svet in zlasti izobraženci čutijo danes bolj kot kdaj koli praznoto posvetne modrosti, ki jih vodi iz brezna v brezno nebreče. Tem je p. Dionizij veliko nudil, ker jim je obrazložil čudovito lepe nauke Cerkve o važnih sodobnih vprašanjih, kakor so: človeška osebnost in njene pravice, družina, žena v luči krščanstva, delo in njegove pravice ter dolžnosti, moderne socialne zmote, onostransko življenje itd.

3. Zenske in tudi lažji moški svet, ki išče povsod le kratkočasnja in zabavnih zanimivosti, je našel pri govorih precej stvari, ki odovarjajo njegovemu okusu: zgodbi, gledališko igranje z glasom in kretnjami, dovpti in šale, čustveni izlivi — in ne na zadnjem mestu poudarjanje gotovih stvari, ki odgovarjajo italijanski dnevni narodni in politični miselnosti.

4. Na splošno so ljudje bolj čustveni kot umski. In na čustvo zna p. Dionizij zelo vplivati. Nekega dne sem imel ta vtis: če bi sedaj zaprl oči in bi pozabil, kje sem, bi iz glasu in podajanja sklepal, da sem v gledališču, kjer na odru kak umirajoča mama daje svoji nežni ljubljini hčerki zadnje opomine. Bodi kakor koli, p. Fabbri zna današnjim italijanskim ljudem z njihovimi vrlinami in napakami govoriti k sreči in zato je našel pri njih tak odmev.

Bog daj, da bi dobro, ki ga je napravil dušam, ostalo in se še pomnožilo. Bog daj zlasti to, da bi ljudje, ki so radi poslušali p. Dionizija, odslej radi poslušali tudi besedo božjo, ki jo oznanjajo drugi duhovniki; saj v bistvu ničesar drugega ne oznanjajo kot on.

Če bi zanaprej opuščali poslušanje besede božje, bi se sadovi knaž razgubili in duše bi padle nazaj v prejšnjo mlačnost. To velja seveda tudi zate, ki to bereš, kajti vera je po nauku sv. Pavla iz poslušanja besede božje.

Pri polnočnici je p. Dionizij priporočil moškim, naj skrbijo, da se v Gorici neha vsako sovražstvo in da se bodo vsi zares krščansko ljubili. Gotovo je pri tem mislil tudi

BLAGOSLOVITEV ZASTAV

Najvišja rimska kongregacija sv. oficija je na tozadevno vprašanje odgovorila, da se ne smejo blagoslovljati zastave nobene politične stranke.

To je tudi edino pametno, da se ne bo zdelo, da Cerkev drži s to ali ono stranko. Želeli bi le, da bi sv. kongregacija prepovedala tudi blagoslovljanje drugih sličnih stvari, n. pr. spomenikov, postavljenih iz političnih namenov, spominskih plošč političnim osebnostim, sedežev političnih strank itd.

Papežev dan v Beogradu

Kljub težkim razmeram, v katerih še vedno žive verniki v Jugoslaviji, so se v jugoslovanski prestolnici verniki in duhovščina na dostojen način spomnili obletnice kronanja sv. očeta. Diplomatski zbor pa je ob tej priliki izrekel voščila zastopniku sv. očeta msgr. Hurleyu.

Boj za krščanski nauk v šoli

Zadnjič smo poročali, da je argentinski parlament odobril zakon, s katerim se vpeljuje krščanska nauk v šolo kot obvezen predmet. Sedaj pa poročajo iz Ogerske, da se tam bje hud boj, ker hočejo vreči krščanski nauk iz šole. To zahtevajo seveda levičarske stranke, ki povsod sovražijo krščanski nauk v šoli, ker ga hočejo nadomestiti s svojo politično ideologijo. Deputacija 150 delavcev je šla protestirati k ministrskemu predsedniku zoper ukinitve; drugod so se stepli delavci in dijak, ker so ti slednji zahtevali, naj ostane verouk v šoli. Seveda uspehi ne bodo, pa naj še toliko protestirajo. Komunist ne more trpeti, da bi se mladina vzgajala po načelih, ki niso Marksova ali Lenineva.

Božič - narodni praznik na Kitajskem

Letos na božični dan bo stopila v veljavo nova kitajska ustava. Kako da so v ta namen izbrali ravno božič? Izbirali so med tremi dnevi: 10. oktobrom, ki je kitajski narodni praznik, 12. novembrom, ki je obletnica rojstva narodnega junaka Sun Jat Sena, in božičem. Ta zadnji dan je predlagal kitajski kardinal Ju Pin. Večina ustavodajne zbornice je odobrila zadnji predlog. Tako bo božič postal kitajski narodni praznik. Kako čudno: krščanski narodi v Evropi se otepajo Kristusa, sprejemajo ga pa poganski narodi v Aziji.

Sv. maša zvečer v Belgiji

Sv. oče je pristal na prošnjo belgijskih škofov, da se sme brati sv. maša zvečer za tiste delavce, ki ne morejo ob nedeljah dopoldne v cerkev. Lahko gredo tudi k sv. obhajilu, da le niso ničesar jedli štiri ure prej in nič pili vsaj eno uro pred obhajilom.

Tudi v Jugoslaviji smo slišali, da imajo sv. mašo popoldne. Seveda če bo udarniško delo vsako nedeljo dopoldne, ne bo ostalo drugega, kakor da bo sv. maša za udarnike popoldne tudi pri nas.

Obisk mladine v Fatimi

V prvi polovici meseca maja se bodo zbrale v Fatimi zastopnice

na ljubezen, ki jo večkrat pogrešamo in ki naj bo med pripadniki obeh narodov, ki tu živita.

Zares krščansko pravična naj si bosta drug drugemu na vsej črti in kaj lahko bo potem med njima zavladala tudi prava ljubezen.

Sedaj pričakujemo še kaj podobnega tudi za slovenske vernike, da bo vse mesto prenovljeno, kajti štiridnevneica s štirimi govori pač ni mogla zadostovati duhovnim potrebam slovenskih vernikov po tolikih duhovni nevihtih, ki divja neprestano nad njimi skoroda že od l. 1914.

ženske katoliške mladine iz vsega sveta, da se poklonijo fatimski Mariji, ker bo tiste dni trideseta obletnica njenega prikazovanja in da pripravijo vse potrebno za veliki svetovni mednarodni kongres ženske katoliške mladine, ki se bo vršil v Rimu od 6. do 11. septembra t.l.

OKNO V SVET

V MOSKVI napreduje konferenca »šurih« po polzevo. Nekaj uspeha so dosegli namestniki za Avstrijo, ko je sovjetski zastopnik Gusev kar nenadoma popustil pri 10 spornih točkah. Razgovori med zunanji ministri pa se zelo vlečejo in dosedaj brez posebnih uspehov. — Marshall je predlagal, naj bi vzeli v pretres 3 temeljne probleme nemške pogodbe, ki so: 1) gospodarska enotnost Nemčije; 2) dvig nemške industrije in vojna odškodnina; 3) začasna vladna oblika Nemčije. Marshallov predlog je bil sprejet in razgovori se bodo nadaljevali na novi osnovi. Nekateri si obetajo zelo veliko od neposrednega razgovora med Stalinom in Marshallom, do katerega pa še ni prišlo.

KARDELJ V MOSKVO. V Moskvo je odpotovala jugoslovanska delegacija, da pojasni stališče vlade glede pogodbe z Avstrijo. Delegacijo vodi ministrski podpredsednik E. Kardelj, znan že s pariške konference.

GOVOR MARŠALA TITA. Pred obema svetoma ljudsko skupščino FLRJ je imel maršal Tito velik govor, v katerem je podal poročilo o zunanji politiki. Zahvalil se je orastim državam (SZ, Poljski, CSP), ki so podprle Jugoslavijo na mednarodnih konferencah pri njenih zahtevah, medtem ko »so nekateri naši zavezniki med vojno, zlasti pa Anglija in ZDA, z vsemi mogočimi sredstvi nasprotovali našim pravicam in zavzeli stališče, ki bi ga komaj lahko označili za prijateljsko«. Zavezniki so zavzeli to stališče, je rekel Tito, ker jim ne ugaja, da je FLRJ »šla po lastni poti, po poti neodvisnosti in resnične ljudske demokracije«. Omenil je tudi odvratno kampanijo glede žita, ki se v svetovnem tisku razlaga na vse mogoče načine. »Vlada FLRJ je preko odpravnika poslov obvestila ameriško vlado, da Jugoslavija potrebuje pomoči v kruhu. Nčesar drugega nismo zahtevali in nismo storili nobenega uradnega koraka«. Dotaknil se je tudi odnosov do drugih držav in zaključil z besedami: »Kljub vsem težavam gre Jugoslavija vztrajno naprej in je gotova, da bo premagala vse ovire, ki stoje pred njo«.

SOVJETSKI VETO. Varnostni svet se je dva meseca ukvarjal z britansko pritožbo proti Albaniji glede min v krškem zalivu. Razen SZ in Poljske, ki sta bili nasprotni, in Sirije, ki se je vzdržala, so vsi ostali člani ugotovili, da je Albanija kriva. Toda do glasovanja in obsodbe ni prišlo, ker so sovjetski zastopnik Gromiko postavil pravice veta in tako zavrl vso zadevo. Velika Britanija je izjavila, da bo zadevo prenesla pred mednarodno sodišče v Haagu.

ODSTOPILA ETA ameriška veleposlanika Petterson v Beogradu in Bliss Lane v Varšavi.

NOV PODKRALJ. Za indijskega podkralja je bil imenovan Lord Louis Mountbatten, ki je že dospel na mesto in stopil v stik z indijskimi političnimi činitelji.

POLJSKI UPORNIKI so ubili generala Karla Swierczewskega, podministra za narodno obrambo. Vladne sile so začele proti upornikom velike operacije.

PROTIKOMUNISTIČNA GONJA V ZDA. Kot posledica znanega Trumanovega govora se je začela v ZDA velika gonja proti komunistom. Izdani so bili strogi ukrepi, naj se ves državni ustroj očisti komunističnih elementov, ki so nezanesljivi, ker služijo tuji sili. Pačel je celo predlog, naj se komunistična partija proglasi za nezakonito in prepove. Vendar pa so mnogi mnenja, naj se partija ne prepove, ker s tem bi se komunizem spet skril v podzemlje in popolnoma odtegnil nadzorstvu javnosti.

PALESTINSKI TERORISTI so v Haifi zažgali velike zaloge petroleja (okrog 20.000 ton) v vrednosti 250 milijonov funtov. Treba bo nekaj dni, predno bo mogoče udušiti požar. Neki zstopnik vlade je izjavil, da bo škoda morala poravnati židovska občina.

GRSKI KRALJ UMRL. Nenadoma je umrl 1. t. m. grški kralj Jurij. Njegovo razmeroma kratko življenje (rodil se je 1890.) je bilo zelo burno, saj je moral nič manj kot trikrat zapustiti domovino in iti v izgnanstvo: prvič leta 1917. skupaj z očetom kraljem Konstantinom; 1922. se je vrnil domov in zasedel prestol, toda le za malo časa, kajti čez eno leto se je moral radi revolucije odpovedati kroni; 1. 1935. ga je ljudski plebiscit spet poklical domov, toda 1941. je moral bežati pred Nemci; 1. 1946. se je končno spet vrnil domov. Ker ni imel otrok, ga je nasledil njegov brat knez Pavel, rojen 1901.

PO 102 LETIH MIRU je ognjenik Hekla na Islandu začel spet bruhati: zamiselniki predvidevajo, da bo bruhanje trajalo nekaj mesecev.

DOMAČE NOVICE

Velika noč v Gorici

Stolnica

Na Veliko soboto zvečer je bila v stolnici procesija vstajenja izredno lepa. Udeležba je bila zelo številna in pri procesiji je sodelovala tudi mestna godba.

Na Veliko noč je pa bila zelo veličastna pontifikalna maša, pri kateri je sam g. nadškof govoril. Pozval je vernike, ki so napolnili stolnico do zadnjega kotička, naj ne iščejo resnice, pravice in svobode nikjer drugod, ampak samo pri Kristusu. Poudaril je, da se zelo motijo zlasti tisti, ki pričakujejo to troje od ljudi, kateri z najbolj nesramnim poudarkom govorijo o resnici, pravici in svobodi, dočim dejansko služijo le laži in krivici ter pripravljajo narodom najhujšo sužnost. — Ob koncu pontifikala je prevz. g. nadškof podelil navzočim papežev blagoslov s popolnim odpustom.

Sv. Ignacij

Ob 3. uri popoldne smo ob lepi udeležbi vernikov zaključili postne pridige. — Govornik je primerjal čudež Kristusovega vstajenja s čudežem vstajenja duše iz groba pregreh. Priporočil je sredstva, da ohranimo vstale duše trajno v milosti božji. — Znova je izrazil željo, da bi se še letos obhajal za Slovence v Gorici sv. misijon. To zadevo je priporočil v molitev.

KOSTANJEVICA

Na Kostanjevici v Gorici so obhajali tudi letos procesijo vstajenja, in sicer na velikonočno jutro. Ljudi se je nabralo toliko, da bi napolnili več cerkva. K procesiji je prišla igrat kronberška godba, ki je med obhodom igrala same cerkvene pesmi. — *Vernikom je pa bilo zelo neprijetno, ko je ista godba po cerkveni slovesnosti igrala en partizanski napev.* Voditelji se ne zavedajo, kako škodo nam s tem delajo, kajti iz take komunistične vsiljivosti izvajajo italijanski verniki, čeprav nepravilno, nam zelo škodljive zaključke.

ŠEMPETER

Na stencasu smo te dni videli rejenega redovnika v veliki plohi in peziv, naj Slov. Prim. takoj in na prvi strani razloži, zakaj je Bog dal toliko dežja ne le naši deželi, ki udarniško dela, temveč tudi Angliji in Češkoslovaški, kjer udarniškega dela ne poznajo.

Vprašanje bi se komu zdelo zelo razborito, a je le znamenje, kako površno so se učili katekizma tisti, ki bi radi s takimi neslanostmi smišli božjo Previdnost, brez katere ne pade nikjer na sveta niti las z glave. Morda bo Slov. Prim. kdaj tudi o tem podrobneje pisal. Mi navadni Šempeterci pa tudi sami razumemo, da je treba vsakemu človeškemu delu tudi božjega blagoslova, ako naj obrodijo svoje sadove. Kmetu je u. pr. treba poleg dela tudi o pravem času sonca in dežja, ki nista v naši, pač pa v božji oblasti...

IZ RENČ

»Primorski dnevnik« je 2. aprila t. l. opisoval »veličastni pogreb« tov. Andreja Arčona, ki so se ga udeležili od blizu in daleč znanci, prijatelji, mladinci v venci, dva tovariša z narodno in delavsko zastavo, častna straža I.A., razni govorniki in pevski zbor. Le enega ni bilo zraven, namreč domačega župnika, zaradi česar da je bilo ljudstvo zelo ogorčeno. Tudi tukaj ima prste vmes goriški nadškof, ki je dal pisemni nalog, da se ne sme pokojniku podeliti cerkveni blagoslov. Do tu P. D. Žal pa je izpustil ravno najvažnejši del te zadeve, ki je sicer po vsej okolici dobro snan in ki ga resnici na ljubo tu objavljamo.

Tov. Andrej Arčon je na smrtni postelji — bodisi iz lastnega nagiba bodisi pod pritiskom — jasno izjavil, da noče k sebi duhovnika, dokler bo pri zavesti, potem pa naj domači store z njim, kar koli jim drago. Pri tem sklepu je vztrajal prav do zadnjega.

Zato pa duhovnik nima pravice, da ga kot takega pokoplje, pa naj bosta pritisk nanj in »ogorčenje ljudstva« še tolikšna. Ko bi drugače ne bilo, mora vendar spoštovati vsaj pokojnikovo zadnjo voljo.

Da bi bilo izven vsakega dvoma, da ta sklep ni bil samovoljen, je bil predložen naškofiji, ki ga je pismeno potrdila, a tudi omilila s tem, da je dovolila v tolažbo materi zasebni blagoslov trupla, kar se je tudi zgodilo.

Na pogrebu pokojnega poljedelca so tik pred krsto, kjer je sicer mesto duhovnika, nosili tzv. delavsko zastavo, ki pa je bila s srpom in kladivom in velja po vsem svetu za simbol komunistične partije. Po cerkvenih določilih in zdravi pameti ta zastava in križ ne moreta biti

skupaj. Četudi bi torej duhovniki po cerkvenih splošnih predpisih smeli sprejeti cerkveni pokop, bi bil vendar v tem primeru prisiljen zahtevati, da rdeča zastava izostane.

Potrebna je že ločitev duhov. Svoboden si, da živi in umreš po svojem nazoru, a doslednost zahteva, da tudi po smrti ne vsiljujemo nikomur stvari, katerih v življenju ni maral. Cerkev ni nikako pogrebno podjetje in pokopuje le tiste svoje otroke z molitvijo in blagoslovom, kateri so to v življenju cenili. Pokop drugih pa prepušča onim, h katerim so se prištevali, da to opravijo na več ali manj »veličasten« način.

VIŠNJEVIK

Pred kratkim se je poslovil od nas naš župnik preč. gospod Godnič Bernardin. Premeščen je v Vrtojbo, kamor je odšel 22. marca. Sedem let in pol je preživel v naši fari in si s svojim vnetim delom in veliko požrtvovalnostjo pridobil vso našo ljubezen, spoštovanje in globoko hvaležnost.

V hvaležnem spominu ga bo ohranila mladina in vsi odrasli farani, saj je bil vsem brez izjeme najboljši duhovni oče, učitelj in vzgojitelj. Neprecenljive so njegove zasluge za našo župnijo in farani tega nikdar ne bodo pozabili.

Gospodu župniku iskreno želimo obilo uspehov v njegovi novi župniji ter tudi zdravja in moči, da bo lahko izvrševal, kar mu bo Bog naložil v svoji previdnosti.

Težko smo se ločili od našega ljubljenejšega gospoda. Tolaži nas dejstvo, da smo dobili takoj naslednika v osebi prečastitega gospoda župnika Mozeliča Efrema. V nedeljo dne 23. marca smo ga po naših starih navadah z veseljem sprejeli v prepričanju, da bo tudi on naš pravi dušni pastir, naš prijatelj in pomočnik, mi pa njegove zveste ovce.

PLANINA PRI VIPAVI

Dne 31. III. je pri nas umrl 71-letni posestnik Ivan Štrancar, ki je bil svoječasno župan in ga je vsa okolica zelo spoštovala kot značajnega katoliškega moža in razumnega svetovalca v vseh zadevah. Prav radi njegove značajnosti in velikega ugleda, ki ga je užival pri ljudeh, so ga komunisti zasovražili in prizadeli nešteto bridkosti njemu in vsej njegovi družini. Tudi njega in njegovo družino, ki je vse ljudstvo pozna kot vzor poštenja in narodne zavednosti, je zadela psovka »izdajalec«, ki jo je brezvestna protiljudska propaganda vrgla na vse značajne in pogumne katoliške Slovence.

Gospoda Štrancarja, ki je globoko čutil z ljudstvom, je neizmerno bolela tragedija našega naroda ter ga tako oslabil, da je v kratkem podlegel pljučnici, ki je sicer tako krepkega moža napadla.

Vrli mož je vzgajal otroke predvsem za Boga in Bog je poklical njegovega prvega sina Ignacija in napravil iz njega odličnega duhovnika.

Bog bodi njemu plačnik, njegovi družini pa tolažnik!

Kraške jame in množični grobovi

ne nehajo oznanjati na ves glas vsemu svetu, kako težko odgovornost sprejemajo nase tisti, ki izročajo narode brezbožnemu nasilju.

Časopisje poroča o dveh na novo odkritih jamah pri Temnici. V eni so našli 14 trupel in iz sledov bi se zdelo, da se je pokolj izvršil na zelo krut način.

Nadalje govorijo o množičnih grobovih v Brdih pri Dolenjem in v bližini pokopališča v Mirnu.

Toda kaj so vse jame in vsi množični grobovi, ki so jih odkrili v naši deželi, proti strahotnim jamam po vsej Sloveniji in drugod po svetu, o katerih bi bil lahko informiran vsak državljan!!

Jame vpijejo in gorje tistim, ki še danes ne razumejo njih glasu!

Obvestilo

S 25. marcem je stopil v veljavo novi urnik za trgovine, in sicer:

1) *pekarni in mlekarne*: ob delavnikih: od 6.30 do 12.30 in od 16 do 18; ob nedeljah in sopraznikih: od 7 do 12;

2) *mesnice*: ob delavnikih: od 8 do 12.30 in od 16 do 18; ob nedeljah: od 7 do 10; ob sopraznikih: od 7 do 11.

3) *jestvine in drogerije*: ob delavnikih: od 8 do 12.30 in od 15 do 18.30; ob nedeljah: zaprto; ob sopraznikih: od 8 do 12.

4) *sadje in zelenjava*: ob delavnikih: od 8 do 12.30 in od 15 do 18.30; ob nedeljah: od 8 do 11; ob sopraznikih: od 8 do 12.

5) *drobnarija in kurivo*: ob delavnikih: od 8 do 12 in od 14 do 18; ob nedeljah: zaprto; ob sopraznikih: od 8 do 12.

6) *les in gradivo*: ob delavnikih: od 8 do 12 in od 14 do 18; ob nedeljah: zaprto; ob sopraznikih: od 8 do 12.

7) *arti, motorji in njih sestavni deli*: ob delavnikih: od 8 do 12 in od 14.30 do 18.30; ob nedeljah: zaprto; ob sopraznikih: od 8 do 12.

8) *dvokolesa in njih sestavni deli*: ob delavnikih: od 8 do 12.30 in od 15 do 18.30; ob nedeljah: zaprto; ob sopraznikih: od 8 do 12.

9) *obleka, oprema in razni industrijski izdelki*: ob delavnikih: od 8 do 12.30 in od 15 do 18.30; ob nedeljah: zaprto; ob sopraznikih: od 8 do 12.

10) *knjigarne in papirnice*: ob delavnikih: od 8 do 12 in od 15 do 18; ob nedeljah: zaprto; ob sopraznikih: od 8 do 12.

11) *cvetličarne*: ob delavnikih: od 8 do 12.30 in od 15 do 18.30; ob nedeljah in sopraznikih: od 8 do 12.

Ob sobotah in dnevih pred popolnimi prazniki se zvečer sme zapreti pol ure pozneje.

Vsi trgovci naj se strogo drže tega urnika. Proti kršilecem bodo postopali po predpisih zakona.

Podpoveljstvo Mestnih straž

naznanja, da so našli vsoto denarja, ki se sedaj hrani pri tem poveljstvu.

Opozorilo Civilne policije kolesarjem

Zadnji čas se opaža v mestu vedno več kršitev pravil o kroženju. Zlasti kolesarji kažejo prav malo razumevanja za spoštovanje policijskih predpisov in spravljajo v nevarnost sebe same in pešce. Opažajo se kolesarji po parkih, mestnih vrtovih, drevoredih in po pločnikih; kolesarji prihajajo na kolesu tudi iz hišnih vrat na cesto ali obratno; kolesarji vozijo po cestah na vse smeri ali pa v gruclah po več skupaj.

Seveda se potem pritožujejo čez policaje, ki imajo dolžnost, da jih

Gospod - duši

Naj vas ne strašijo vaši greh, toliko, da bi vas pripravili do obupa; v ponižnosti preglejte vaše grehe in jih objokajte v resnični pokorici kličite k meni za milost in usmiljenje. In ako bi vam ves pekel branil vstop v moje kraljestvo, vam tega ne bo mogel preprečiti.

Onim, ki se jih tiče, govorim naslednje: Kdor ima polno blagajno, naj ne zapira srca pred siromaki, da se njemu samemu ne bodo zaprla vrata nebeske radosti.

prisilijo k spoštovanju predpisov.

Če se hočejo izogniti vsem neprijetnim posledicam, se morajo strogo držati vseh predpisov. Kot znano, so kazni za prestopke v tej coni desetkrat povečane.

Vsi lastniki, posojevalci in prodajalci koles naj vedo, da so sledeča določila še v veljavi: a) vsa kolesa morajo imeti podnevi in ponoči srednjo luč rumeno s premerom najmanj 65 mm. in svetlobno jakostjo, da se vidi na razdaljo 50 m.; b) rdeče odsevno steklo z optino od 20 do 25 kv. cm. na zadnjem blatniku, 20 cm. za navpičnico, ki gre skozi pesto zadnjega kolesa; c) zadnji blatnik belo pobarvan od vrha do zadnjega konca.

Goriško mestno županstvo

naznanja, da so po uvedbi novega urnika, ki ga je zavezniška vojaška uprava določila za vse javne urade, občinski uradi odprti za stranke samo od 8.30 do 11.30.

Zadeva beguncev v Italiji

Angleški predsednik evropske komisije UNRRA je dospel v Rim, da bi se pogovoril z italijansko vlado o bodoči usodi 200 do 300 tisoč beguncev, ki se nahajajo v Italiji. Njih navzočnost vznemirja italijanske oblasti zlasti sedaj, ko se predvideva odhod angleškega poveljnika iz države. Med begunci je okrog 20 tisoč Slovanov.

Darovi

N. N. s Krasa, da bi list še izhajal, 500; da bi list še dobivali, 100; iz cone A 700; družina Kukanja-Sablič Komen-Trst 500; iz Gorice, da bi naroda živela v enakopravnosti in bratski slogi, 500; iz Solkana, da bi vsem prišlo pravo spoznanje, 500; iz Solkana, da bi nova verska gorečnost pognala globoke korenine, 500; dekle iz pasu B, da bi ostala vsa dekleta zvesta sv. Cerkvi, 500; mladinci pri Sv. Antonu v Trstu 100; preljuba svoboda, o kam si odšla, 100; Mar. družba v Trstu 50; preplačila iz Trsta 100; od nekdaj za Urna 68; Rogelja Marija za zmago resnice in pravice 150; iz Breginje namesto cvetja na grob pok. preč. g. Evgena Dorbold 1098; zaveden fant daruje 500; ker sem pred 6 leti z grozo spoznal, da rdeči zmaj ne bo nikoli sit krvi, 300; iz tovarne v Anhovem, ker nam SIAU od početka prav nič ne dopade, ker žanje pri njem le hudič, 300; v spomin na našega preč. župnika Zavatlava, ki je bil in ostane naša svetla luč, 200.— L. Bog povrni!

Odgovorni urednik

msgr. ALOJZIJ NOVAK

Tisk. G. Lucchi - Gorica

Tiskano z dovoljenjem A. I. S.

Hlapec Ferjan

Če so pa posli menili, da se bo Ferjan že prvi dan vrgel na gospodarstvo kot vihar, so se temeljito zmotili. Pač je vsako jutro z neko odločnostjo odredil, kaj se bo med dnevnim delom, toda sicer se ni kazal nikjer oblastnega gospodarja. Povsod je dajal sam dober zgled in se je poprijel vsakega, tudi najnižjega dela. Če so posli kaj slabo izvršili, je vzel to znova v roke on sam in naredil bolje, ne da bi pri tem kaj rekel. Dolgo posedanje pri predžupniku in pri malici je samo od sebe prenehalo; kajti brž ko so se okrepčali, je Ferjan vstal, se pokrižal in odšel naglo na delo. Posli so morali storiti isto, če se niso hoteli osmešiti pred sosedi, ki so jih radovedno opazovali. — Nastopilo je več deževnih dni in te je porabil Ferjan za to, da je odstranil najhujšo nesnago spred hiše in iz gospodarskih

poslopij ter da je nekoliko popravil najpotrebnejše poljsko orodje. Čez tri tedne so govorili sosede, da je sedaj pri Dolinarjevih že vse drugače, posli pa so se mrmrali, da iztakne Ferjan iz vseh kotov toliko nepotrebne dela, ko ga je bilo že preje itak preveč. Kazali so se trmaste, kolikor so le mogli, marsikaj so namenoma pokvarili, kar je Ferjan popravil, in si naskrivaj šepetali, da ga bo že minula gorečnost. Ferjan pa se je delal še vedno, kot da bi jih zlobne volje niti ne opazil, in si je vneto prizadeval za napredek. Najstarejši sin petnajstletni Janez se je vedno bolj oklepal Ferjana; hlapčeva spretnost pri vsakem delu mu je silno ugajala in rad ga je opazoval pri raznih poslih. Ferjan se je za dečka zavzel in mu marsikaj pokazal in razložil, kako se dela to ali ono. Nekoč, ko sta bila zvečer zopet sama v domači delavnici, se je Ferjan ustavil med delom, uprl pogled na fanta in mu rekel:

»Sedaj, Janez, poslušaj malo, moram ti nekaj povedati. Že dolgo me je veselilo, ko sem videl, da rad delaš in da imaš tudi spretnost. Le tako naprej in skrbi za domačijo! Toliko si že star in razumen tudi, da lahko uvidiš, kako gre tu pri vas. Pri tvojem birmanskem botru Bregarju donaha posestvo trikrat toliko kot pri vas. In vendar bi bilo vaše polje skoraj lepše in večje kot Bregarjevo! Kako je to? Ker obdelujejo pri Bregarjevih vse bolj skrbno in bolje kot tu pri vas in ker je tam red in točnost kot pri cerkveni uri. Bregar je ugleden možak, pa tudi moder mož, vzoren gospodar. Glej, Janez, tak dober in izboren kmet, kot je tvoj boter, moraš tudi ti kdaj postati. Veliko, si želimo Dolinarjevo posestvo, bo tvoje in v nekaj letih boš gospodar. Če boš znal kdaj tako gospodariti kot tvoj boter, boš lahko naredil iz svojega polja cel raj in boš premožen in ugleden daleč naokrog.«

»Ferjan,« je odvrnil deček z bliščečimi očmi, »tak kmetovalec kot Bregarjev boter bi bil pač rad; bodi tako dober in mi kaj povej in me pouči, ker si skušen in razsoden.«

»Zaradi tega me je tvoj boter tudi sem poslal,« je dejal oskrbnik, »da te naučim gospodariti; toda ti moraš imeti do mene pravo zaupanje, Janez.«

»Saj ga že imam, Ferjan, in vidim, da delaš vse prav in nam v prid. Drugi ne delajo tako. Zato hočem gledati nate in iti za teboj; — kar povej mi vedno in povsod, kako naj ravnam!«

»Seveda, kar bom mogel,« je zatrjeval Ferjan; »in ker imaš tako dobro voljo, ti bo prišlo sešasoma vse prav. Toda sedaj hočeva trdno skupaj držati, kajne?«

Ponosno je stegnil deček roko k oskrbniku in rekel:

»Da, trdno skupaj držati!«

Tudi drugi otroci so Ferjana kma-

lu vzljubili. Bil je ob nedeljah in praznikih popoldne vedno doma, jim pripovedoval zgodbe in kazal slike v svojih knjigah ter jim večkrat kaj prinesel iz vasi. S tem je dobil priložnost, da je vrgel marsikako dobro besedo, vsejal marsikak koristen nauk v otroška srca in tako ugodno vplival na mladi Dolinarjev rod. Z otroki je pridobil Ferjan tudi gospodinjo, toda samo na pol. Z njegovimi preuredbami in zboljšavanji pri hiši ni bila povsem zadovoljna, bilo ji je tudi prav neprijetno, da se je morala odslej bolj držati ure pri hrani in bolj v redu kuhati. Ferjan ni rekel sicer v tem oziru nobene besede, toda že iz bojazni pred sramoto je morala tako ravnati, kajti prišel je pač od Bregarjevih in tam je bil navajen na red in točnost. Tudi s krščanskim življenjem je šlo pri Dolinarjevi hiši polagoma zopet na bolje.

(Nadaljevanje)